

ANDRIUS TAPINAS

Maro diena

**Pasmerktame mieste
pavojingiausia likti gyvam**

Geriausios 2013 metų knygos
„Vilko valanda“ tęsinys

Alma littera

šeimos narys. Kiti tvirtino, jog tai grynai pramanai vaikučiams gąsdinti. Sorbonos universiteto rektorių neabejotinai būtų ištikusi apopleksija sužinojus, kad Silentiumas tikrai egzistuoja ir, negana to, kad mesjė Tomas Mažylis, atėjęs su puikiomis rekomendacijomis ir studentų taip mėgstamas istorijos dėstytojas, yra vienas geriausių samdomų Silentiumo žudikų, pravarde Maras.

* * *

Į Kliši aikštę įvažiavo karieta. Keleivis pabeldė, ir karieta sustojo. Iš karios iššoko susikūpinusi figūra juodu apsiaustu, šmestelėjo po dujiniu žibintu ir vėl ištirpo tamsoje. Niekas neatkreipė į ją dėmesio – nei į naktinę medžioklę susiruošęs valkataujantis katinas, nei skersgatvio gale įsitaisę apspurę Paryžiaus klošarai, tuštinantys pigaus absento butelį.

Ten toliau, plačiame Barono Osmano bulvare, trumpai vasaros nakčiai neatsirado vietos – vos pasirodžiusi, ji buvo kaipmat išguita. Monmartre tamsą sudraskė besisukantys „Mulen Ružo“ sparnai, naktį ginė šalin švytintys garo gaubliai virš Eliziejaus Laukų stogų ir šviesų nutvieksta geležinė pabaisa – Eifelio bokštas. Ir tik šalia Kliši aikštės, tankiai apgyventame septynioliktajame Paryžiaus kvartale, naktis jautėsi šeiminingė, o dujinių žibintų šviesos tebuvo salelės tamsos vandenyne. Marui toji vieta labai patiko.

Jis žengė iš tarpuvartės ir nužvelgė Žufrua gatvę, atsikišusius balkonius ir tamsius namų stogus. Gatvė buvo tuščia ir skendėjo tamsoje. Vieniame name kažkas barškino indais, kitame kažkas ginčijosi, kažkur danguje pukšėjo dirižablis, gal žandarų, o gal pilnas prisėdęs naktinių pramogų ištroškusių paryžiečių.

Maro tikslas buvo dviejų aukštų akmeninis namas gatvės gale. Netrukus vyras jau stovėjo jo kieme. Be garso čiūžtelėjo prie laukųjų durų, išsitraukė ryšulėlį raktų ir išsirinkęs tinkamą atrakino duris. Atsidūręs bute per du aukštus, jis išsyk nuėjo prie laiptų. Butas jam buvo puikiai pažįstamas, Maras net žinojo, kad girgžda penkta laiptų pakopa.

Antrame aukšte sustojo ir įsiklausė. Čia viešpatavo tylą. Maras pravėrė pirmas duris kairėje ir įsmuko į kambarį. Atsmaukė apsiausto rankovę ir, užčiuopęs ant riešo nediduką aparaciuką, kelis kartus pasuko jo rankenėlę. Tai buvo prisukamas žibintas, ir Maras žinojo, kad šviesos užteks neilgam. Bet jis neketino čia užsibūti.

Iš aparaciuko ištryško siauras šviesos spindulėlis, ir kambarys kaipmat įgijo kontūrus. Tai buvo biblioteka su knygų lentynomis ir dideliu senoviniu stalu prie lango. Maras pritūpė prie stalo, įgudę pirštai surado reikiamus įdubimus ir spustelėjo. Nematomos spyruoklės pakėlė grindjuostę, ir pasilenkęs Maras įkišo ranką į grindyse atsivėrusią kiaurymę. Iš jos ištraukė didoką odinį maišelį ir pasikišo po skvernu. Uždaręs slėptuvę tyliai nusigavo į valgomąjį. Ten iš kitos slėptuvės buvo ištrauktas dar vienas kiek mažesnis maišelis.

Eidamas iš kambario Maras užkliuvo už žaislo ant grindų ir nepatenkintas susiraukė. Kiek pasvarstęs išėjo į koridorių ir nutykino į patį jo galą. Ten atidarė dar duris. Žibintėlio šviesa išblėso, bet Marui jo nereikėjo, mat pro langą krito blausi mėnulio šviesa.

Jis prisėlino prie lovos ir įsistebeilijo į vienas kitą apkabiniusius lovoje miegančius vaikus – ketverių metų berniuką ir šiek tiek vyresnę mergaitę. Maras atsirėmė į lovos atkaltę. Toji išdavikiškai girgžtelėjo. Matyt, varžtai buvo atsisukę. Maras nuščiuvo, bet vaikai neprabudo.

Vyras prikando lūpą ir pajuto, kaip širdį suspaudžia nematomi gniaužtai. Tokiomis akimirkomis jis nekentė savo darbo. Bet užduotis yra užduotis. Iš už diržo išsitraukė trumpą aštrų peilį. Pasilenkė virš lovos ir šaltomis lūpomis vos juntamai palietė skruostą berniukui, paskui mergaitei, tada peiliu mikliai prisuko išklibusį varžtą, pataisė antklodes ir išėjo.

Gretimame kambaryje miegojo guvernantė. Buto šeimininkė prancūzė Stela, ištekėjusi už geraširdžio universiteto dėstytojo Tomo Mažylio, buvo išvažiavusi ir turėjo grįžti kitą dieną. Nei žmona, nei Tomo artimieji ir draugai apie kitą jo vardą ir gyvenimą nie-

ko nenutuokė. Šįkart jiems buvo pranešta, kad jis išvyksta į trumpą komandiruotę.

Maras susidėjo daiktus iš slėptuvių į kelioninį krepšį, prigriebė medinį lagaminą ir grįžo tuo pačiu keliu, koku ir atėjo. Pakeliui nesutikęs nė gyvos dvasios, siauromis gatvelėmis nusigavo į platų Kliši bulvarą, kur visą naktį švietė žibintai ir netrūko praeivių.

Kliši aikštėje jis išoko į naktinį dviaukštį garo tramvajų. Jame sėdėjo keletas žmonių, apsikrovusių mediniais lagaminais ir kelion-krepšiais. Mašinistas pasuko rankeną, tramvajus ūktelėjo ir palengva išibėgėdamas nudundėjo bėgiais į Le Buržė orlaivių uostą.

Iki rytinio skrydžio į Konstantinopolį buvo likusios dar trys valandos.

Rytas Kaune išaušo vėsus ir drėgnas. Vėjas iš vakarų atginė sunkius, vandens pritvinkusius debesis, ir netrukus miestą ėmė skalbti liūtis. Fortų gyventojai ją pasitiko su džiaugsmu, Večiorskio nurodymu buvo išridentos metalinės statinės taip branginamam vandeniui surinkti.

Gyvendamas Vilniuje Sidabras buvo įpratęs rytais paplaukioti Neryje. Tačiau eiti maudytis į Nemuną nebuvo protinga mintis. Net ir dieną forto žvalgai nepatarė artintis prie didžiosios upės, pasivaikščioti leido tik forto apylinkėse.

Sidabras išėjo iš forto ir mėgaudamasis lietumi patraukė žole apžėlusiu takeliu, galvodamas apie tai, ką derėtų papasakoti Vilniaus Tarybai ir kaip pasiteisinti, kodėl jai nepakluso ir atsidūrė Kaune. Pareiga ginė jį į Vilnių, bet labai knietėjo pačiam susiremti su Apkrėstųjų armija. O gal vis dėlto pasilikti Kaune? O Vilnių galėtų perspėti koku nors kitu būdu.

Antrąjį fortą supantys Aleksoto miškai kadaise buvo kauniečių pamėgta romantiškų pasivaikščiojimų vieta, čia, anot legendos, medžioklis Dangerutis pamilo vaidilutę Aleksotą, bet dabar reikėjo saugotis, kad neužliptum ant kokio dvokiančio negyvėlio, nuo kurio

lietus nuginė zvimbiančių musių spiečius. Susimąstęs Vilniaus legatas apsuko didelį ratą ir grįžo į fortą.

Prie vartų jį pasitiko Žemaitė.

– Jūsų laukia komendantas, – sausai pranešė žvalgų būrio vadė.

Kieme legato lūkuriavo Bertranas. Sidabras jau iš tolo suprato, kad draugas rytą praleido Landynėje.

– Juk atostogos, – pasiteisino prancūzas, kuris atrode labai savi mi patenkintas.

Kauno respublikos komendantas Stasas Večiorskis kaip visada sėdėjo niūriajame kambaryje plikomis sienomis. Čia buvo ir jo sesuo Loreta. Ji maloniai nusišypsojo legatui, Sidabras atsakė jai tuo pačiu.

Abu samdiniai Sidabras ir Bertranas atsisėdo prie stalo.

– Štai laiškai Vilniaus Tarybai ir kitiems laisviesiems Aljanso miestams, kuriuos norėčiau jums perduoti, legate, – į popierių krūvelę pamojo Stasas ir pasitrynė po bemiegės nakties paraudusias akis. – Iš ten jie iškeliaus į Berlyną, Londoną, Paryžių, tik kažin, ar iš to turėsime kokios naudos. Kol didžiųjų miestų ponai pradės kru-tintis, kol ką nors dėl mūsų padarys... O gal apskritai nieko nedarys? Gal tik ambasadorius Peterburge išreikš susirūpinimą ir paragins Rusiją susitvarkyti savo kieme. Ir vis dėlto mes negalime sėdėti sudėję rankų. Fortuose žmonėms vietos jau neužtenka, vaistų trūksta, maisto sandėliai irgi beveik iššluoti.

– Mano dažai baigiasi, – melodingai ištarė Loreta. – Ir Fedia su Tadeušu karščiuoja. Reikia ką nors daryti, Stasai.

Kauno respublikos komendantas iš papildbų pažvelgė į seserį ir abiem rankomis persibraukė per plaukus.

– Jeigu atvirai, legate, – pasakė jis, – labai norėčiau, kad liktumėte Kaune. Apie jūsų talentus esu daug girdėjęs. Užuot dirbęs, dovanokit, laiškinkinku, būtumėte daug naudingesnis čia, Kaune.

Sidabras atsiduso, papurtė galvą ir žiojosi kažką sakyti, bet koridoriuje pasigirdo spartūs žingsniai.

– Štai ir mano patarėjai, – pranešė Večiorskis. – Atvyko iš Londono. Pamatę, kas pas mus dedasi, nutarė padėti.

Pro duris energingai įžengė neaukštas vyras samanų spalvos drabužiais, matyt, paimtais iš kariuomenės sandėlių, ir daili liekna moteris ugniniaisiais plaukais. Ji išsyk įsmeigė akis į Sidabrą ir Bertraną.

– Komendante, kazokai prisidės, – jau nuo tarpdurio prabilo atvykėlis. – Jie išsiilgę veiksmo ir įtūžę, kad caro armija... – vyras tik dabar pastebėjo samdinius ir nutilo.

Sidabras įdėmiai pažvelgė į atvykėlį, judviejų akys susitiko. Bertranas stryktelėjo nuo kėdės, bet legatas mikliai sulaikė jį sugriebęs už rankos. Ugniaplaukė moteris nenuleido nuo samdinių akių, Stasas atrodė sutrikęs, tik Loreta, regis, nė nepastebėjo, kad kambaryje atsirado naujų žmonių.

– Taip taip, pone Klemanai, – galiausiai atitoko Večiorskis. – Dėl ko, sakot, kazokai įtūžę?

– Nes caro armija juos paliko Apkrėstiesiems, – išsiblaškęs pakartojo atvykėlis, vis dar nenuleisdamas akių nuo Antano Sidabro.

Kauno respublikos komendantas pajuto kambaryje tyrančią įtampą.

– Atleiskit, atleiskit, ponai, kad nesupažindinau, – kaip įgeltas pašoko jis. – Čia Benua Klemanas ir jo kolegė Silvija... eee...

– Tiesiog Silvija, – suklapsėjo ilgos blakstienos.

– Taip, Silvija. O čia Vilniaus legiono vadai Antanas Sidabras ir Bertranas Valua. Benua ir Silvija atvyko iš Londono ir talkina Kauno respublikai.

Antanas Sidabras pasikėlė nuo kėdės ir atkišo ranką „Benua Klemanui“. Maras, tebežiūrėdamas legionieriui tiesiai į akis, ištiesė savąją. Silvijos akys virto siaurais plyšeliais.

– Puiku, ponai, – suplojo rankomis Stasas. – O dabar imkimės reikalų. Penktojo forto kazokai prisidės prie šturmo. Tai gerai...

– Prie kokio šturmo? – pastatė ausis Sidabras, paleisdamas Maro delną.

– Nemuno salos šturmo, legate, – atsakė Večiorskis. – Nenorėčiau jums nieko pasakoti, kol nebuvo tikras dėl kazokų. Dabar jau esu beveik tikras, kad būsime pranašesni už Apkrėstuosius, Maro Vie-nuolius, banšes ir kitus padarus.

Stasas Večiorskis delnais pasitrynė maudžiančią nugarą. Loreta pažvelgė į brolių. Maras pritariamai linktelėjo.

– Kauno respublika turi smogti Nemuno salos išgamoms! – pa-sakė ryžtingai.

– O Nemuno sala ar išžvalgyta? – ramiai paklausė Vilniaus le-gatas. – Kaip ji saugoma? Kokie gynybiniai įtvirtinimai? Kaip tenai patekti?

– Žvalgai atliko didelį darbą, – atsiliepė Večiorskis. – Jie įsitiki-nę, kad mieste siautėjantys padarai valdomi iš Nemuno salos, bet pačioje saloje pabaisų nėra. Tačiau jūsų, legate, tai neliečia. Kai pra-dėsime šturmą, jūs jau būsite Vilniuje.

– Dar ir kaip liečia, komendante – atsakė Sidabras. – Juk norėjo-te, kad likčiau Kaune. Tai ir liksiu. Jeigu neapsigalvojote.

– Žinoma, kad ne, žinoma! – džiugiai patikino Večiorskis, šau-dydamas akimis tai į Marą, tai į Sidabrą. – Legato Sidabro patirtis neįkainojama. Ką pasakysit, pone Klemanai?

– Neįkainojama, – patvirtino Maras.

* * *

Nuo ryto žemę prausęs lietus nurimo. Sidabras išėjo į forto kie-mą ir prisimerkęs pažvelgė į dangų. Bertranas prašapo tuneliuose, kad prasimanytų valgio, o legatas kiek pasvarstęs išžygiavo pro for-to vartus. Aplink fortą kelių šimtų sieksnių spinduliu driekėsi plynė, medžiai ir krūmai buvo iškirsti, dunksojo tik apleistas forto įgulos vado namas, kiek toliau prasidėjo Aleksoto pušynai.

Sidabras toli nėjo, susirado nuošalesnę proskyną, sustojo, išsi-traukė iš kišenės obuolį ir ėmė kramsnoti.

Ilgai laukti nereikėjo. Sušlamėjo šlapia medžio šaka, ir prie jo žengė Maras.

Abu vyrai tylėdami kurį laiką žiūrėjo vienas į kitą.

– Vadinasi, Benua Klemanas... – vyptelėjęs nutęsė Sidabras. – Patarėjas iš Londono... Ek, Tomai, Tomai Mažyli! Pasaulyje tiek daug vietų, kur galėjom susitikti, o likimas kažin kodėl suvedė būtent čia. Na, pone, kurio vardas Maras, klok tiesiai: ką nužudyti tau pavedė Silentiumas?

– Aš nebedirbu brolijai, – atvirai prisipažino Maras.

– Tikrai? – nustebo legatas. – Silentiumas taip lengvai paleido savo geriausią agentą?

– Laikai keičiasi, – patraukė pečiais žudikas. – Ir žmonės keičiasi. Nebent kaukės lieka tos pačios.

Sidabras žvelgė į kadaise geriausią savo draugą ir galvojo: kodėl Tomas Mažylis pasirinko Silentiumą, kodėl virto žudiku Maru? Susiviliojo pasakiškais pinigais? Gal troško būti vienintelis, pats geriausias? O gal buvo kitų priežasčių? Legato mintys ūmai nulėkė į tą lemtingą naktį Laukiniuose vakaruose, Arizonoje, kai jie, du jauni nuotykių ieškotojai Antanas Sidabras ir Tomas Mažylis, bėgdami nuo įtūžusių Bisbio miestelio žmonių, Skeletų kanjone susidūrė su praėjusių amžių demonais. Būtent po to įvykio Mažylis pradėjo keistis. Nežymiai, beveik nepastebimai – ir kai jiedu dalyvavo Amerikos ir Ispanijos kare, ir kai kovojo Afrikoje ar Kinijoje.

Vieną dieną Tomas pareiškė stojąs į Silentiumo broliją. Sidabras žvelgė į draugą ir negalėjo jo pažinti. Mažylis kvietė jį eiti kartu, tikino, kad darbas būtų toks pat kaip įprastai, tik pinigai geresni. Sidabras atsisakė. Kariauti už pinigus, malšinti sukilimus, versti iš sosto apsišaukėlius imperatorius, prižiūrėti tvarką laisvajame mieste – viena, o už mokesčių žudyti pavienius žmones – visai kas kita.

Maras ironiškai nusišypsojo, lyg skaitytų legato mintis.

– Vis toks pat esi, Antanai, ar ne? Šventasis, nors varpai neskambėjo. Švariomis rankomis, tyra širdimi ir švaria sąžine. Žinoma, kaipgi kitaip, juk išsitarnavai iki legato. Beje, sveikinu. Toli nuėjai, jaunasis kortų sukčiau, kuris turėjai būti pakartas Bisbyje.

– O ką tu veiki Kaune, Tomai? – Sidabras nekreipė dėmesio į seno bičiulio žodžius. – Ir kaip tave dabar vadinti? Benua? Maru?

– Vadink, kaip nori, – atšovė Maras. – O jei užsimanysi šantažuoti, patariu: nesivargink. Nors... nemanau, kad kilnūs Vilniaus legatas pultų taip žemai, – pridūrė. – Nori žinoti, ką aš veikiu Kaune? Padėdu Kauno respublikai. Pamatęs mano popierius, beje, nepadirbtus, Večiorskis pradėjo krakoviaką iš džiaugsmo šokti.

– Maras padeda įveikti Maro dieną. Simboliška, – burbtelėjo Sidabras. – Beje, aš irgi padėdu Kauno respublikai.

Maras kimiai nusijuokė.

– Matai, mes vėl vienoje pusėje.

– O moteris? Silvija. Kas ji? – pasidomėjo Sidabras.

Maras susimąstė. Jis pats nežinojo, kaip apibūdinti tą moterį. Nebent tiek, kad kaskart apie ją pagalvojęs burnoje pajusdavo kars-telėjusių cukatų ir cinamono skonį ir pasijusdavo nešamas galingos srovės. Tačiau dabar jis tik patraukė pečiaais, ir abu vyrai pasuko link forto.

Rytas atėjo palengva ir tyliai. Niekur nepragydo gaidžiai, bidonais nedarškino pienininkai, pašto neskubėjo nešioti laiškanėšiai. Saulė raudonu auksu užliejo plačią Nemuno vagą ir lyg susigėdusi išikniaubė į vakario vėjo atneštus debesis. Tik iš „Metropolio“ gatvėn liejosi muzika, sklido girtų riksmas – Mėsininko gauja tebelaiستė sėkmingą darbą.

Nemuno saloje, laboratorijoje, Dovydas Veisas svirduliuodamas atsitraukė kelis žingsnius atgal jausdamas, kaip po varginančios nemigo nakties virpa kojos. Pagrabaliojęs paėmė kolbelę su ryškiai mėlynu burbuliuojančiu skysčiu. Pažvelgė į prietaisą, rodantį nuodingų garų kiekį laboratorijoje, nusismaukė kvėpuotuvą, staigiai užsivertęs ištuštino kolbelę, kita ranka mikliai užsidėjo kvėpuotuvą. Pajutęs naujos energijos pliūpsnį jo kūnas kaipmat atsigavo, nors žvalumas buvo kitoks nei po sveiko miego. Dabar širdis ėmė plakti triskart greičiau, stengdamasi išsunkti visas užsilikusios energijos atsargas. „Paskutinė, tikrai paskutinė“, – pagalvojo Veisas, statydamas kolbelę greta jau ištuštintų kitų keturių. Tada pažvelgė į savo kūrinį, gulintį ant kruvino stalo.

Prisikvėpavęs nuodingų garų (dar vienos neįkainojamos barono Playfairio dovanos laboratorijai) Bertranas gulėjo ramus, veide

blyškiai spindėjo neregincios akys. Tik vos matomas garo sluoksnelis, aptraukęs prie nosies prikištą metalinį veidrodėlį, bylojo, kad legionierius tebėra gyvas.

Gyvas! Jis gyvas! Dovydui Veisui norėjosi nusiplėšti goglus, nusviesti kvėpuotuvą ir čia pat sutrypti pašėlusį čardašą. Jis gyvas! Jis gyvas! Vis dėlto gaivintojas susivaldė, atsitiesė ir iškėlė į viršų pirštinius kumščius. Už permatomo stiklo visą naktį išsėdėjęs tikrasis Rusijos valstybės patarėjas ramiai linktelėjo. Barono Playfairio nebuvo matyti.

Tačiau operacija dar nesibaigė, liko viena svarbi dalis. Veisas pasilenkė virš stalo, patikrino, ar diržai tvirtai laiko Bertraną, ir davė ženklą savo padėjėjui, tokiam pat išvargusiam kaip jis. Padėjėjas ištraukė stalviršį laikantį kaištį, tada abu su Veisu nesunkiai apvertė stalviršį kartu su gulinčiu ant jo legionierium, ir sunkus Bertrano kūnas pakibo ant diržų.

Stalviršio apačia buvo sudalyta kvadratais, pažymėtais keistais užrašais.

Gaivintojas pasirinko kvadratą su užrašu *τράχηλος** ir jį išėmė. Pro skylę buvo matyti Bertrano kaklas. Veisas atkišo delną, ir padėjėjas padavė juodos odos antkaklį, nusmaigstyta smulkiomis adatėlėmis. Ties antkaklio viduriu buvo mažytis stiklinis gaubtas. Veisas apjuosė samdiniui kaklą taip, kad gaubtas būtų nugaroje, ir ėmė veržti. Adatėlės susmigo į kūną, ištryško kraujo lašeliai, antkaklio sagtys kaukštelėdamos susikabino, nepalikdamos nė menkiausio tarpelio. Tose vietose, kur sulindo adatos, po oda navinguriavo plonytės juodos linijos.

Gaivintojas nuėjo prie kažkokio prietaiso, spustelėjo kelis mygtukus, tada, suėmęs abiem rankomis, ėmė lėtai, labai atsargiai stumti aukštytyn platoką svirtį. Prietaisas suburzgė, iš pradžių vos girdimai, paskui vis garsiau. Po stikliniu antkaklio gaubteliu mirkstelėjo

* Kaklas (graikų k.).

ir užgeso žalia lempelė, Bertrano kūnas sudrebėjo. Veisas sukandęs dantis palengva stūmė svirtį. Neduok Dieve, jei ranka mėšlungiškai sutrūkčios; tai sužlugdytų visą operaciją. Dar vieno šanso Golicynas jam tikrai neduos.

Žalia šviesa po antkaklio gaubteliu išsižiebė, mirktelėjo ir užgeso, vėl išsižiebė, dabar jau ilgesniam laikui. Bet ir vėl užgeso. Svirtis palengva it sraigė slinko aukštyn. Veisas kryptelėjo galvą, ir prišokęs padėjėjas paspaudė mygtuką šalia svirties. Laidais nulėkė srovės impulsas, samdinio kūnas vėl sudrebėjo. Lempelė vėl užsidegė, mirktelėjo lyg dvejojama ir nebeužgeso. Veisas skaičiavo širdies dūžius: pirmas, antras, trečias, ketvirtas, penktas... Antkaklio lempelė vis dar švytėjo žaliai. Sulig dešimtu dūžiu Veisas sugriežė dantimis ir abiem rankomis staigiai trūktelėjo svirtį žemyn. Prietaisas suriaumojo kaip agonijos apimtas žvėris, visos rodyklės nulėkė į raudonai nudažytus laukus, laidai ant grindų ėmė raitytis lyg čaižomi botagais. Bertrano kūnas ūmai išsiritė ir po akimirkos bejėgiškai pakibo ant diržų. Prietaisas nutilo, rodyklės grįžo į savo vietas, tik lempelė ant antkaklio tebeskleidė žalią šviesą.

Operacija baigėsi.

Veisas apvertė stalviršį su legionierium, jo padėjėjas įjungė galinčius kasyklose naudojamus garinius ventiliatorius. Netrukus pyptelėjęs indikatorius pranešė, kad oras laboratorijoje švarus. Dovydas Veisas nekantriai nusitraukė kvėpuotuvą ir goglus. Jo veidu žliaugė prakaitas.

Elevatorius atgabeno susijaudinčius alchemikus ir ginkluotus sargybinius. Šie tuojau pat priklaupė ir dėl viso pikto nusitaikė į operacinį stalą.

Dovydas Veisas atlaisvino samdinio kūną veržiančius diržus ir numetė ant grindų. Bertranas gulėjo nejudėdamas, jo krūtinė, ant kurios buvo matyti švieži randai, lėtai kilnojosi. Staiga samdinys pajudino vieną koją, paskui kitą, tada išskėtė rankas ir, tarsi busdamas iš ilgo sapno, neskubėdamas atsisėdo. Pridėjo ranką prie ant-

kaklio, apčiuopinėjo, pamėgino užkišti pirštą, bet nepavyko. Pačiuopinėjo šviežias siūles, einančias aplink galvą, palengva apsidairė ir nusiropštė nuo stalo. Palyginti su kitais, jis atrodė tikras milžinas, tik keistai apdujęs.

Naganų vamzdžiai nukrypo jam į krūtinę.

– Kas tu? – drebančiu balsu paklausė Veisas.

Jis labai jaudinosi. Banšės galėjo skraidyti, draugrai – plaukti po vandeniu, Maro Vienuoliai – šnypšti ir kautis, bet niekas iš jų negalėjo kalbėti. Štai kodėl gaivintojas netvėrė savo kailyje.

– Nežinau, – pasigirdo duslus atsakymas, ir Veisas lengviau atsikvėpė.

Samdinys kalbėjo rusiškai, bet neužtikrintai, tarsi pirmą kartą tartų keistus garsus.

– Kur tu?

– Nežinau.

– Kuo tu vardu?

– Nežinau.

– Kas tavo šeimininkas?

– Jūs.

– Ko tu nori?

– Ko ir jūs.

Veisas palinko priekin.

– Tu esi naujas žmogus, – ištarė negarsiai, bet užtikrintai. – Naujas gyvenimas. Nauja tautybė. Naujas vardas... – Dovydas Veisas nutilo mėgindamas prisiminti, kokio vardo pirmajam *homo superioris* reikalavo rusai. – Nuo šiol tu esi Mstislavas.

– Nuo šiol aš esu Mstislavas, – aidu atkartotojo samdinys.

Dovydas Veisas mostu paliepė sargybiniams nuleisti šautuvus. Atsitraukė, nužvelgė susirinkusius alchemikus ir, užuot rėžęs iškilmingą kalbą, pasileido šokti.

Golicynas jų laukė viršutiniame Namu aukšte. Iš čia vėrėsi miesto panorama, be to, buvo galima greitai pasiekti ant stogo prišvartuotą dirižablį. Atsisukęs į atėjusiuosius rusus Dovydo Veiso veide išskaitė trumpą, barono Playfairio akyse – abejingumą, trečiasis – naujai atgimęs Mstislavas – stovėjo žvelgdamas prieš save, rankas prispaudęs prie šonų.

– Na, bent jau gyvas, – metė Golicynas ir apeidamas iš visų pusių apžiūrėjo naująjį karį, aprengtą tamsiai mėlynomis uniforminėmis kelnėmis ir mėlyna tunika aukštu kaklu, su varinėmis sagomis. – O kodėl nekalba? Gal irgi šnypš, kaip visi tavo Vienuoliai, Dovydai?

– Mstislavai! – pašaukė Veisas.

– Nesulaukiau klausimo, jūsų kilnybe, – monotoniškai sudude-no Mstislavas. Dabar rusiškai jis kalbėjo geriau nei laboratorijoje, nors dar ne tobulai.

Golicynas priėjo artyn ir atkraginęs galvą įsistebeilijo aukštaūgiam Mstislavui į akis.

– Ar supranti, kad esi visos Rusijos caro armijos karys? – paklausė.

– Tikrai taip, jūsų kilnybe.

– Ir vykdysi duotus įsakymus?

– Tikrai taip, jūsų kilnybe.

Golicynas krenkštelėjo ir pasivadino gaivintoją kabineto šonan, toliau nuo Mstislavo ir Playfairio.

– Kaip jam su šituo? – tyliai paklausė, bakstelėdamas pirštu sau į smilkinį.

– Geriau, nei galėjau tikėtis. Gavome idealų kandidatą, – išsišiepė Veisas. – Motoriniai įgūdžiai išliko, sėkmingai įdiegėme papildomas taktines ir strategines žinias. Kaip matote, ir jo žodynas sparčiai tobulėja.

– Kalbos – tuščias dalykas, – susiraukė valstybės patarėjas. – Liežuviu malti visi moka. Man reikia įrodymų. Ar jis gali planuoti, ar gali vesti karius į mūšį, ar gali žudyti?

– Tikrai taip. Ar skirsite išbandymą?

– Ir dar kokį, – Golicynas smagiai paplekšnojo Veisui per petį. – Ir dar kokį, mielas drauge.

* * *

Vakarui verčiantis į naktį, Bulvarnaja gatve ramiai ėjo žmogus. Vienai vienas, jei nekreiptume dėmesio į ratusą, žiurkę išsprogusiomis akimis, tipenančią jam iš paskos. Ratuso užduotis buvo stebėti kiekvieną Mstislavo žingsnį ir informaciją perduoti į Namu laboratorijos elektroliabijas.

Laboratorijoje ratuso signalus priėmė alchemikai. Jiems už nugarų nervingai vaikštinėjo Dovydas Veisas. Nors Mstislavas treniravosi visą dieną, kartojo gautus nurodymus, o prietaisai rodė, kad kontrolės mechanizmas veikia nepriekaištingai, gaivintojui nebuvo labai ramu.

– Iš Bulvarnaja ką tik išsuko į Kijevskąją, – išmeigęs akis į elektroliabijoje mirgantį žemėlapių raportavo vienas iš padėjėjų.

Mstislavas neskubėdamas įžengė į aikštę ir pakėlė galvą. Priešais į dangų kilo patrankų sviedinių apdaužyti Kauno Soboro kupolai su

